

Láttelelet

Ajánlom magammak!

Hogy M. L. vagy H. Á. minisztersége alatt élve még egyszer kórházba ne kerüljek.

Ajánlom

Móricz falusi doktorának, aki saját kezűleg, szívbe döfött tűvel gondoskodott róla, hogy halál-diagnózisát az éledező beteg meg ne cáfolhassa.

Ajánlom Móricz falusi doktorát

H. Á. miniszter figyelmébe, aki szerint kollégái a kórházi betegek ötödét félrekezelik.

Leestem a százesztendős eperfánkról.

Mit kerestem odafenn, mikor június első napján még nem is érik az eper?

Tizenöt éve lakjuk a portát, a hegynek fölfutó gypes udvar közepén a négyemeletes fehéreper fával, amely a hajdani selyemhernyó tenyésztési kampánynak köszönheti létezését, s amely nyaranta bőségesen szórja elibénk mézillatú, vajszerű termését. Jut belőle az ösztövé, öreg szomszédnak, aki reggelente átjön, hogy összeszedegesse az érett gyümölcsöt, míg nem a naponként megtelő vedrek hetek alatt mézre emlékeztető, ám puszogó, gyöngyöző anyaggal töltik meg a kétszáz literes kék, műanyag cefrés hordóját.

Tizenöt nyara lesem a hegy oldalába bűvő borházból, hogy a terjedelmes madárvendéglőbe pitymallattól napszálltaig elidőző sárgarigóink, feketerigóink, rozsdafarkú famíliaink, barátcinegék, széncinegék, verébseregeink addig sem zavarthatják magukat, míg reggelente az öreg sárga vedrével akkurátusan körbejárja az eperfa lombárnyéka bekerítette udvarrészt, még a pöttyös mellényű, hosszú csőrű gilisztavadász is csak odébb-odébb szökken, ha közelségét kartávolságra érzi.

Ott áll a hétboltozatos tornácunkra vezető lépcsővel szemközt a mi százesztendős eperfánk, de az elmúlt másfél évtizedben egyszer se jutott eszembe, hogy fölhágjak rá.

Minek? Az epret nem szeretem, a borházból távcsövezve pedig madaraink olyan közel engednek magukhoz, hogy sót hintve farkukra – mint apám huncut mosollyal kísérve annyiszor elmagyarázta –, akár meg is foghatnám őket.

Fagy lepte meg a május végén rügyező öreg fát, hajtásai egy nap alatt barnák lettek, összepöndörödtek, mintha gallyvégeit hernyók támadták volna meg. Egypár öreg ágnak ez volt a vég. Alvórügyekre nem lévén már erejük: elszáradtak.

A zöld műanyag testbe bújtatott kis motoros láncfűrész attól a barátomtól kértem kölcsön, akinek barkácműhelyében ott van minden elképzelhető szerszám, amire a magamfajtának szüksége lehet. Így kerek a világ: neki szerszámjai, nekem portám. A fősvényesség mindkettőnkből hiányzik, hát június elején láncfűrészszel a kezemben másztam föl a fára, hogy száraz gallyaitól megszabadítsam.

Befejeztem a munkát, s elindultam lefelé, amikor a muskátlikkal bíbelődő társam szeme láttára egy másodperc alatt hanyatt fekvé találtam magam a fa alatt. Mint napokkal később számígtattam, zuhanásom nem tarthatott egyetlen másodpercig sem. A nehézségi gyorsulás törvénye szerint az első másodpercben 9,81 métert tesz meg a gravitáló tárgy – esetünkben földi porhüvelyem. Mint utólag megmértük, kevéssel hét méter fölött van a gally, amelyről alantabb támaszkodó jobb lábam lecsúszott, hát ilyenén módon legfeljebb nyolctized másodpercet tölthettem szabadeséssel. A nyolctized másodperc zuhanásért – ami semmilyen örömet nem jelentett, közben legfeljebb annyi suhant át rajtam, képtelenség, hogy velem történik ilyesmi – szóval a nem egészen egy másodperces zuhanást követő puffanással elindítottam egy képzeletbeli startgombot.

Televíziós kvíz összecsapások éles eszű szerencsevadászai a tenyerükkel taszítanak egyet a gomba alakú startgombon, hogy a szórakoztató gépezet végre beinduljon, s mi, nézők ebből annyit érzékelünk, hogy a digitális másodpercmutató örült átalakulásokba kezd, ezred másodpercenként megerősítést küldve mindnyájunknak: az idő pénz.

Óra indul, mondtam volna, ha szólni bírok, de csak egy nyekkenésre futotta, s a gépezet beindult.

Társam szerint Egerből a mentő hat-hét perc alatt ért az udvarunkba, ami ha tudjuk, hogy a kórház és a házunk közötti távolság öt kilométer, nem lebecsülendő, mondhatnók világbajnoki teljesítmény.

Épp csak arra jutott időm, hogy mozgásképes végtagjaim, meg fejem fölleltározzam, és már ott is voltak.

- Hogy érzi magát? – hajolt fölém a mutatós, barna mentőorvos-fiatalasszony.
- Köszönöm jól – mosolyogtam rá a mélyből.

De válaszom nem győzte meg. Intett két férfi kollégájának, aztán az időközben előkerült szomszéd segítségével hármásban mentőágyra raktak. Olyan kíméletesen, mint Buddha rakhatta a hegyet Szun Vu Kungra, a Majomkirályra. Ezer évre. De mi az az ezer év az első nyári hétvégéhez képest, amelyre hétfő reggel óta vártam! Éppen most, pénteken délben, amikor társam már a cérnametéltet is kifőzte az újborsóval gazdagított csirkeleves mellé, s a terített asztalhoz szólított, helyette meg víkend helyett egy mentőben találtam magam.

– Sehogy se tetszik nekem – csóválja fejét a fiatalasszony, amin én még lámpaoltás előtt is jól mulatok. Csapzottan, porosan, rojtos szélű vászon sortban, átizzadt fűzőld pólóban, szemem előtt evvel a sok kerengő szürke folttal kifejezetten bántana, ha tetszenék ennek a fiatalasszonynak.

A kefefrizúrás szőke szigorló medikát biztatja a gyakorlatozásra, aki csuklóm tetejénél fogva félarasznyni infúziós túvel odafércel az ébrenléthez. Légágyban utazni, még ha mentőben is az ágy: mondhatom fejedelmi kényelem. Idestova harminc éve fizettetik velem ennek a kényelemnek az árát, taszigálom vissza feltoluló megatottságom, de végül – a gondoskodásnak kijáró megatottságom meg én – együtt érünk az egri kórházba.

Amit felülről már eddig is jól ismertem. Nincs olyan év, hogy barátainkkal egypárszor föl ne baktatnánk a száztizenkét lépcsőn a minaret tetejébe. Onnan le-

sem negyven éve a hajdani ispotály évről évre romló tetejét, párkányának fogyatkozó szobrait. Ez az ispotály éppen kortársa kedvenc Mozartomnak. 1769-ben, Mária Terézia uralkodása idején itt alapították az első magyar Orvosi Akadémiát, a honi orvosképzés első gyakorló intézményét. A minaret párkányán körbejárva mindannyiszor eszembe jut, ha annak idején Bécsből Wolfi történetesen ide kerül, az itteni orvos urak a radonos egri víz meg a jó sűrű, vörös bikavér kombinációjával tán' minden bajából kikezelték volna.

De Wolfi sehol. Lesem a plafont, s miközben hallgatom az EKG tapadókorongjaival fölöttem babráló nővérkéket, ugyan mennyivel könnyebb volna a dolguk, ha nem egy szőrös mellkasra kéne tapasztaniuk a szívverésemet érzékelő műanyag korongokat, azon tűnődöm, vajon a harmadik évszázados gyógyító intézmény működéséről miért éppen nekem kell személyes tapasztalatokat szereznem. Végül mire tűnődésemből magamhoz térve felajánlom a nővéreknek, nyugodtan beretváljanak helyet az érzékelőknek, már végeztek is az elektrokardiográfós vizsgálattal.

Gördítenek tovább, számlálom a mennyezet neonsöveit, majd egy félhomályos röntgenszobában találok magam. A markos betegkísérő olyan gonddal igyekszik föltépni a tolóágyból, mint pék a még nyers kenyeret a dagasztóteknőből, de hiába, éppen nyolcvan veknit nyomok, az meg még neki is sok.

– Tolják a vállam fölé a gépet! – javaslom a gömbölyű, almazöld kórházi vázszon egyenruhát viselő röntgenes lánynak, aki hátracsapja ezer varkocsba font gesztenye hajzuhatagát, csak aztán mondja.

– Itt ez nem megy, ez a gép ezt nem tudja.

Mozgok hát helyette én, helyesebben mozognék, ha bírnék. A muszklis betegkísérő készségesen taszigál a képernyő elé, én meg kitekerve, hátam a filmes kazettának támasztva ücsörgök az asztalon, lapockám lóg, akár a söréttel szárnyazott vadlibaszárny. A sűrke, fekete karikák lomhán megint ott keringenek a szemem előtt.

– Most filmet cserélünk – térít vissza a jelenbe a röntgenes. Kihasználom a szünetet, levegő után sóhajtok. Közben a lány kazettát cserél, aztán készít még vagy fél tucat felvételt. A csernobili május elseje óta nem részesülhettem ennyi radioaktív sugárzásban. Ezek után azon se csodálkoznék, ha a reggeli nagyviziten bővítménynek javasolnának a meglevő paksi blokkok mellé.

Tíz éve, ösztöndíjasként Buffalóban (New York, USA) a fogorvos egy pillanat alatt úgy készített felvételt áttömésre fájó egyik őrlőfogamról, hogy fejemet sem kellett mozdítanom a fotelben, aztán a képet másodpercek alatt kirakta a fúrógéppel egybeépített lapos képernyőre, elmagyarázta, hol, mit tervez a fájós fogamon dolgozni, és negyedórával azt követően, hogy leültem foteljébe, már kezemet rázva kísért a rendelő ajtajáig. A hatszáz dollárt már asszisztense szedte le rólam a másik szobában.

Hányszor hatszáz dollárt szedett le rólam az elmúlt harminc évben a hol oti-nak, hol esztékának, hol egészségbiztosítónak nevezett hálózat, azt senkise tudja, vagy ha tudja, esze ágában sincs megmondani. Volt közben egy rendszerváltás,

megváltoztak a szabályozók, ilyesmire hivatkoznak, én meg jól nevelten úgy teszek, mintha elhinném. Én érezném kínosan magam, ha hazugságon kapnám őket. Az, hogy tisztában vagyok velem, hazudnak, nem ugyanaz, mintha ezt egyszer a szemükbe is mondanám. Azt hinné az ember, ettől a tapintatos magatartástól szemérmesebbek lesznek, de nem. Tízennyolc éve tartó hallgatásom nem hogy szelídebbé, hanem arcátlanabbá tette a tolvajokat. Hallgatásom a gyengeség jeleként értelmezik, és mivel gondolkodásukból a megbocsátás, a nagyvonalúság hiányzik, ennél fogva ilyesmit másokról sem tudnak feltételezni.

Tízennyolc évembe került – ennyi idő alatt éppen fölnő egy generáció –, míg rájöttem erre, és megértettem a leckét.

A nyolcvanas évek végén a diósgyőri Lenin Kohászati Művek nagyolvasztójára még milliárdokat költöttek a hatszáz dollárjainkból. Később egy forintért ők gyárat is vehettek meg üdülőt és képviselői klubot. És még mennyi mindent! Hogy pontosan mit, azt éppen úgy senki sem tudhatja, mint az egészségbiztosításunk fejében évtizedeken át rólunk leszedett, soha kézhez nem kapott hatszáz dollárjaink sorsát. És én mindvégig tétlenül néztem az egészet, lelkelem mélyén azt remélve, egyszer csak elszégyellik magukat.

Most születik a rendszerváltást követő második, igencsak vékonyka generáció. Hol, milyen kórházban, szülőszobában, milyen orvos felügyeletével, azt senki sem tudja – mindez tízennyolc éve még legalább kiszámítható volt –, most csak annyi biztos, hogy 2007-ben már az ő jövőjüket is lopják.

Most már a rendszerváltást követően a Szovjetunió államadóssága fejében „kapott”, mára „nullára” leírt honvédségi MIG 29-esek vannak soron. A velem megvetetett s mára „elavultatott”, állami tulajdonú harci gépeket tervezik most jó áron „élelmes” maszekok továbbadni valahová Dél-Amerikába.

A most születő generáció, ha egyszer fölnő, biztos lehet benne, velünk együtt fizeti majd az ország esztelen eladósításával járó évi ezermilliárdos kamatokat, amely több, mint a mostanában csak „brüsszeli pénzeső”-ként emlegetett bizonytalan évenkénti EU-támogatás, velünk együtt fizetheti majd ki tudja, kiknek a kormányzati negyed építésének panamáit, a maszek börtönök kivitelezésével, üzemeltetésével járó zsíros hasznot, az átláthatatlan kuszaságban finanszírozott autópálya-építkezéseket, és fenntartásukat, a sok tízmilliárdos elektronikus iskola-táblákat, miközben középiskolások nem tudnak rendesen olvasni, a vasút „privatizálását”, a közúti fuvarlobbi pusztítását, az önkormányzatiság felszámolását, az iskolabezárások húsz év múlva jelentkező következményeit, az évenként megújított milliárdos szolgálati gépkocsitendereket, maroktelefon és irodabútor beszerzéseket, az európai átlag felére nyomorított kutatás-fejlesztésnek a következményeit, a száz évre elegendő makói gázvagyonunknak csatért-pitykéért való elherdálását.

Közben a minden posztra – most éppen külügyminiszternek – alkalmas káder energiaipari együttműködés előkészítésének örvén sleppjével együtt Katarban nyaral. Nincs senki, aki megnézné a térképet, s megkérdezné: minek hozna onnan gázt ide, mikor itt is van, kanadaiak bányásszák Makón, s adják el nyugat-Európába?

Nincs, aki megnézné a térképet, s megkérdené tőle, ugyan mi módon hozná az évi sok milliárd köbméter gázt Katarból, Magyarországra? Mint bolond lány kosárban a világosságot az elsötétített szobába?

Az ügyeletes orvos a baleseti betegfelvételen csak hümmög a felvételek láttán.

– Itt kell tartanom! Lássuk csak, a harmincas szobában egyedül fekszik egy motoros Markazról, koponyájától a medencéjéig összetört, most került fel az intenzívről, igazán nem ajánlom társaságnak. A huszonhetes szoba is majdnem üres, de ott egy rutinos betegünk van. Vigye a huszonhetesbe! – ad át a beteghordónak.

Visszafelé is megszámlolom hát a földszinti folyosó neonjait, aztán egészen közletről a lift lámpáit – ki tudja, mikor látta takarítónő a koszopálos armatúrát –, majd a második emelet halogéncsővei következnek, s aztán célba érek. Fél egy óta, hogy leestem a fáról, fölhasználtam kétszer öt kilométer, mentőautós szállítást (egyik út értem, de nélkülem), gépkocsivezetővel, mentőtiszttel, húsz perc mentőorvos munkaidőt, ám ezzel párhuzamosan törött csontjaimmal húszpercnyi gyakorlatlehetőséget nyújtottam egy fő szigorló medika számára.

Továbbá egy öreg röntgengép számára (személyzetével együtt) balesetemmel ürügyet szolgáltattam, hogy megbízható diagnózis készítésére már alkalmatlan, feltehetően jelentős mennyiségű elfekvő filmkészletükből bő fél tucatot, a hozzá járó sugárzó anyaggal együtt, fölhasználjanak, mely által az egri kórházat jogcímhez juttatva, hogy a felvételek költségét az egészségbiztosítónak leszámlasszák. (Amely a hasznavehetetlen felvételek árát éppen úgy kifizeti, mintha szemernyit is hozzájárultak volna annak a bizonytalanságnak az elosztatásához, törött lapockám használati értékének visszanyeréséhez szükséges-e műtétet végezni rajtam, vagy sem.)

Végállomás: az egri kórház traumatológiai osztályának második emelet huszonhetes szobája.

Szemben négy-négy ágy, az ajtóval szemközti ablaksoron halványzöld relaxa Kádár idejéből. Ketten raknak át a habszivacs betétes ágyba, képtelen vagyok a fejem megemelni, hát a mennyezetnek mutatkozom be.

– Miklós vagyok, Kápolnáról, ha tudja hol van – érkezik a mennyezetről a válsz. Vidám, kellemes férfihang. – És maga? – kérdi.

– Egerszalókról. Leestem az eperfáról.

– Nem is érik még az eper – hallom, ma már éppen negyedszer.

– Nem. Gallyaztam.

– Válla?

– Lapockám.

Ekkor lép be az osztályvezető orvos. Éppen indult volna haza, irodája előtt érte a hír, új beteget hoztak az osztályára, hát visszafordult.

– A felvételek alapján semmi jót nem mondhatok – áll meg ágyam lábánál. – Annyit látunk, hogy bal lapockája darabokban, de belső sérülésnek egyelőre semmi nyoma. Elvagyorodom.

– Azért a következő két-három napját nem irigylem. Negyvennyolc-hetvenkét órán belül bármi előjöhethet. Hétfőig mindenképpen benn marad megfigyelésre.

– Műtét?

– A rendelkezésünkre álló felvételek alapján ezt egyelőre nem tudjuk eldönteni. – Szeretném megkérdezni, mitől lesznek láthatóbbak péntektől hétfőig a jelenleg gyatra minőségű, értékelhetetlen felvételek, de erőtlen vagyok.

Nem értem, honnan bennem ismét az a csöndes derű, ami az utóbbi években elkopott mellőlem. Éveken át ezzel a derűvel ébredtem, mikor hajnalonként csavarogni indultam az országba. Hogy merre, azt rendszerint az döntötte el, hogy a főútra érve jobbra vagy balra engedett kanyarodni a forgalom. Ha balra, akkor irány az Alföld, ha jobbra, az a Dunántúlt jelentette. Egyre ment. Hosszúpályiban ugyanolyan szívesen találkoztam az elém kerülő idegenekkel, mint Felsőszenterzsébeten. Aztán az utak elfogytak, elmentem a világ másik felére, de a Niagara tövéből vagy az akkor még helyén álló Világkereskedelmi Központ tetejéről Kéked vagy Tótvázsony még szebbnek látszott.

Most saját ügyetlenségem indította el a kalandozásra. Igaz, Petőfi széles tenyerű Fejenyaga elébb legalább rotyogtatta feje bográcsában a gondolatokat, mielőtt a harangkötélen leereszkedett a templomtoronyból, végiggondolva, hogy „...ha leugornám: nyakamat szegném, / Vagy más bajom esnék...”

Én gondolkodás nélkül másztam fel, és estem le az öreg eperfáról. Kis híján nyakamat szegtem, mint Feri bácsi, anyai nagyszüleim hajdani szomszédja, Napkoron, aki az utolsó villányit igazítván a megrakott szénásszekér tetején, úgy zuhant alá a boglyáról, hogy lábfeje csizmástól a löcsön megakadt, s feje a földhöz csapódva két nyakcsigolyája törött el.

Két szál deszkán vitték a vizenyős fűvű Piripucról, a kaszálóról haza, a sárgahomokkal meghintett, téglaszínűre beeresztett agyagpadlós tisztaszobába. Azon a két szál deszkán mozdulatlanul töltött fél év után, meglassulva, de ember lett belőle megint. Anélkül, hogy orvos látta volna. Akkoriban még – vizitdíjról, dobozdíjról, kórházbezárásról, orvosdoktor-állásvesztésről mit sem tudva – sokan vallották apám nézetét, miszerint elmegyek az orvoshoz, hogy megéljen az orvos, kiváltom a gyógyszert, hogy megéljen a patikus, aztán eldobom a patikaszert, hogy megéljek én is!

Akkoriban a pokolba vezető úton csakugyan akadt még némi jó szándék. Azóta még ezt is éppen úgy eltüntették, mint a segélyből is élő „megélhetési bűnözők” az útkereszteződésekből a színesfém jelzőtáblákat. A legújabb módi szerint a színesfém tolvajokkal, partnereként kezelve a zsványokat, a tábla fonákján, már értekezik is a gyár. Minden egyes tábla hátoldalára címkét ragaszt, miszerint: „Ez a tábla nem alumíniumból, hanem műanyagból készült!” Mit izen erre a tolvaj, azt nem tudom – a választ ki-ki képzeletére bízom –, fő, hogy ilyen nagyszerű gesztusok között fejlődik megint a népi demokrácia.

– Hétfőn meglátjuk, hogyan tovább – int az osztályvezető orvos, én meg maradok a huszonhetesben víkendezni.

Oszlopos Simeonnak még a hírért sem hallottam, mikor Feri bácsi szénaboglyás balesete történt, de gyerekfejjel mindig megbámultam a talpra állt öreget. Úgy számolom, az „öreg” – aki fél évet feküdt szinte mozdulatlan – akkor már betölthette a negyvenet! Az, hogy fél évig micsoda életet élt mellette felesége, Veronka néni, csak felnőtt fejjel értettem meg.

Nekem nagyanyám mellett ez a nagycsontú Veronka jelent meg még hosszú ideig, mikor a szent szót meghallottam vagy olvastam valahol.

Nincs egy órája, hogy itt heverek ezen a kórházi vaságyon, de a fekvés máris nyűg. Ég a hátam, kínoz a gondolat, hogy fordulni kívánnék valamerre, de legfeljebb szemeim bírom mozdítani. A mennyezet egyik sarkától a másikig.

Egyelőre még a szobatársamat, Miklóst sem láttam, de azt már tudom, hogy kisebbségi önkormányzati képviselő. Negyvenéves volt, amikor hét éve egy részeg traktoros elütötte, azóta kerekesszékkal közlekedik. A traktorost évekig tartó pereskedés után másfél milliós kártérítésre ítélték. Abból vett hétszázezerért egy vilanymotoros tolószéket.

A múlt héten műtötték, az ezredfordulón történt balesete óta harmincegyedszer. Bal lábából most is csövek lógnak ki, orvosa szerint ha meg akarják tartani a lábát, a műtéteket folytatni kell.

– Mi van a traktorossal?

– Éli a világot! Jó ügyvédje volt, a fellebbviteli bíróság húzta le a hárommilliós kártérítést másfélre – ekkor nyílik az ajtó. A belépő középkorú asszony Miklós felesége. Hozta a vacsorát, s pillanatokon belül az ablakpárkányon katonázza a füstölt kolbászt meg a szalonnát, zöldpaprikát harap mellé.

– Mindjárt hozzák az itteni vacsorát, a kenyeret meg a joghurtot akkor is kérje el, ha magának nem kell – szól két falás közt –, cukros vagyok, muszáj enni.

A harmincegy műtét – számolgotom magamban – csak százezerrel darabja, eddig több mint hárommillióba került. A részeg traktoros kifizette a másfélmilliót, a kár többi részét Miklósról meg ránk hagyta. Hányszor vezetett azóta is részegen, arra sincs ember, aki megmondaná.

Egész falura való ember nyomorodik el minden évben ebben az országban a szándékosan okozott közlekedési bűncselekmények következtében. Akad közöttük törvényhozó is, rendőr, közrendőr is, tiszt is, nem is egy. Miféle silány minőségű törvényi szabályozás az, amely a felelősséget nem ismeri, vagy ha igen, akkor is csak a törvény betűje szerint, a paragrafusai között pedig úgy csúszkálhat megkent ügyvéd és pénzes ügyfele, mint túlérett, rothadó sajtban a pondró.

Lépten-nyomon mindenki minduntalan a törvényre hivatkozik meg arra, attól, hogy valami nem etikus, még lehet törvényes. A kommunizmusban annyit szidott Werbőczy-féle törvénykönyvnek egységes rendező elve volt, miszerint a törvényt betartó emberi teremtménytől olyat nem követelhet, ami bárki üdvözlését veszélyeztetné.

Ha egy törvényrendszer nem a természet rendjét tekinti vezérlő elvének, az nem törvény, csak paragrafusdi, a helyzeténél fogva erősebbnek a cinikus játéka a gyöngébbel, helyzeténél fogva kiszolgáltatottal. Egyik sem várhatja a másiktól a törvény tiszteletét.

Ha a törvényt – vegyük például az évenkénti költségvetési törvényt – következmény nélkül szegheti meg a törvényhozó, hová lesz a jog komolysága, nevelő, visszatartó ereje. Aki pillanatnyi érdeke szerint adósíthatja el milliók jövőjét, saját hatalma percei meghosszabbítása érdekében, aki szándékosan törvényt hoz-

hat – például adócsökkentésről – egy ország megtévesztésére, és nincsen jogszabály, amely ezek után megtiltana a hazudozó törvényhozó számára minden további közéleti szerepvállalást, nos, ahhoz nem kell jogtudósnak lenni, hogy megállapítsuk, az ilyen törvény selejt törvény, hatályon kívül kell helyezni, újat kell készíteni helyette.

Ha a törvény egy mégoly lassú motoros tricikli kormányához egészségügyi alkalmassági vizsgálat után engedi oda csak a sofőrt, ám tizenötmillió ember sorsáról nap mint nap döntő vezetőtől testi-lelki állapotára, felkészültségére nézve semmiféle vizsgálatot nem követel, az a törvény hasznavehetetlen, felelőtlen, cinikus törvény. Az a törvényőr vagy törvényhozó pedig, aki ezt képtelen belátni, vagy ha belátja, ám mégsem kezdeményezi a méltatlan törvény megváltoztatását, alkalmatlan és méltatlan közjogi méltóságának ellátására.

A folyosón csörömpölve kerekesszékrebe gyűjtik a kórtermekből a vacsorátálcákat. Kezem ügyében ott az ásványvizes palack, de a fejemet, bárhogy erőlködöm, nem bírom felemelni. Jókor jön az altatót osztó nővérke, gondolom, de mire kinyitnám a számat, már elviharzott. Az infúzió kicsöpögött a palackból, én pedig megteltem. Felkelni nem bírok. Iszonyodva dugom lábam közé a megviselt műanyag kacsát, záróizmom is végre megpihenhet: vizeletem színültig tölti az edényt. Nővér híján valahogy sikerül fenekére ültetni a kacsamadarat az ágyam mellett.

Odakint a folyosón üvölt a tévé, a folyosó neonjai késpengéként hasogatják duzzadt szemeim, szaggat-lüktet mindenem, ám érzem, Morpheus már kezelésbe vett.

– Inni tud? – ébreszt kevéssel őt után a hajnalos nővér.

– Tudok – vallom be egy szuszra.

– Helyes! – csörömpöl tovább Miklós ágyához. – Akkor magának már nem jár infúzió.

Mibe kerülhet egy liter sóoldat, némi fájdalomcsillapítóval? Száz forint? Ezer? Hatszáz dollár? A tű, amit még a szigorló medika helyezett el a csuklómiban, ott a helyén, arra már nem kéne egy garast sem költenie az egészségbiztosítónak. Különben az is filléres holmi lehet, még sincs belőle. Miklósnak hozta a reggeli infúziót a nővér, állványostól, csakhogy Miklósban nincsen tű. Nincsen egyetlen, infúzió beadására alkalmas tű az egri kórház traumatológiai osztályán 2007. június 2-án, szombaton hajnalban. Az én csuklómiban ugyan van egy, de azzal a szobatársam nem sokra megy.

Kap helyette egy kopott bádoglavórt vízzel az ablakpárkányra, ott mosakszik, beretválkozik, ahol tegnap este olyan jó étvágygal ette a szalonnát meg a kolbászt a zöldpaprikával.

Elmossa a borotvát, törülközik, aztán kerekesszékrebe zökken, körbetekeri az emeletet, hátha tud egy infúziós tűt keríteni. Harmincegy műtéttel, hét év kórházi tapasztalattal a háta mögött negyedóra múlva túvel a kezében tér vissza. Nyomában a nővérke. Még csak meg sincs lepődve. Természetes számára, ami történt. A lényeg: van minden. Állvány is, infúzió is, tű is. És nővér is.

– Ma tőtött káposztát hoz az asszony!

Nincsen még hat óra sem. A „tött káposzta” hallatán iszom pár korty vizet, a nővér ép kezemnél fogva kihúz az ágyból, lepedőt cserél, koszlott szürkét egy tán’ még koszlottabb szürkére. A koszlott szürke tekintetében különben mind a nyolc ágyon teljes a demokrácia! Itt már valószínűleg privát kézben a mosoda, a fel nem használt mosószer és a megspórolt forró víz ára lehet a mosoda tulajdonosának extra-profitja, különben aligha lenne ilyen mocskos színe az ágyneműnek! Gyakorló „házi-asszony” vagyok, hosszú évek alibimosása után válthat ilyen koszos szürkére az eredetileg fehér lepedő, párna-, paplanhuzat.

Ma itt ülésezik Egerben az SZDSZ vezérkara. Kíváncsi volnék, ha baleset érné valamelyiküket, befektetnék-e szobánk hat üres ágya közül valamelyikbe Kókát, s vajon neki tudnának-e keríteni valahonnan fehér lepedőt? Képtelenségnek tartom, hogy a kádári kor kiemelt egészségügyi intézményben, a Kút völgyiben ilyen koszlott-koszos ágyneműt terítettek volna a kiemelt fontosságú betegek alá. Akik persze a kiemelt szolgáltatásért egyetlen forinttal sem fizettek többet, mint a legeldugottabb helyen dolgozó ózdi vasmunkás. A Kút völgyiben – feltételezem – ma sem hiánycikk az infúzió meg a hozzá való tű. Gyurcsánynak meg egészségügyi miniszterének, Molnár Lajosnak vagy utódjának, Horváth Ágnesnek ide, például Egerbe kéne befeküdni egy néhány napra, hogy a saját bőrükön érzékeljék, hová, milyen állapotok közé sülyesztették az országot. És akkor az esküszegő, hazudozó magatartásukért járó büntetésről még nem is beszéltünk. Hiszen ha itt gyógyíttatnák magukat, és nem valamelyik kiemelt intézményben, azt legfeljebb ők éreznék büntetésnek. Minek érzik a „megreformált” minőségű ellátást a gyógyulni vágyó betegek?

A tegnapi hang után arcra is megismerkedünk az infúzió alatt heverő szobatársammal. Kőpös, markos jó negyvenes, legalább ötven kiló felesleggel.

Ha már sikerül elhagynom az ágyat, jó volna lezuhanyozni. Tegnap izzadtan, porosan, úgy hozott ide a mentő, ahogy az eperfa alól összeszedtek. Most ugyan úgy érzem magam, mintha négyfelé akarnék szakadni, de hátha sikerül tagjaimat nagykoalícióba tömöríteni, s közakaraton eljutunk a fürdőig.

A nővér, porcelánfehér ruhájában olyan megütközve néz rám, mintha tiszteségtelen ajánlatot tettem volna, mikor arra kérem, segítene lezuhanyozni.

– Majd kiviszek egy széket – robog ki a szobánkból egy funkcióját tekintve látogatókat szolgáló mázsás, ormótlan, rozsdás vaslábú sárga műanyagszékkel, amely, mire elcsoszogok a folyosó végén levő fürdőszobába, csakugyan ott áll az egyik zuhanyfülkében.

Tegnap óta nem ürítettem, a vécében infernális szag fogad. A vécét víztakarékosra állította a szerelő, hiába húzogatom a zsinórt. Szerencsétlen előttem járó sem tudott vele mit kezdeni. Hányingerem elfeledteti szükségemet, megyek a zuhanyzóba.

Odébb taszítani nem bírom a készséges nővérke odacipelte széket. De azért egyik kezem nagy nehezen mégis eléri a keverőcsapot. Ha leülnek a sárga székre, se zuhanyozni nem tudnék, se felállni belőle. A zuhanyból jut a székek is, de nekem is. Éledezem.

Mire visszaérek, Miklóst már reggelizés közben találom. Hideg házi hurkát szeletel, a folyosó sarkában álló közös hűtőszekrényben tartja. Oda kerül vissza a maradék is, gondosan zsírpapírba tekerve. Iszom pár korty vizet, a vizitig diszkrálhatunk.

– Nem mondta még senki, hogy fogynia kéne?

– Tudom. A cukorgondozóban a doktornéni is cukros, ő is nyom legalább százhusz kilót – válaszol két harapás között. – Mondta nekem, hogy ha ő nem tud lefogyni, hogy javasolhatná a betegeinek? Igaz is, hozhatná már az asszonyt azt a tőtött káposztát!

Megcsörren az egyik telefon. Jut belőlük minden ágy mögé a falra, a szolgáltató kéttényérnyi reklámjával egyetemben, rajta filctollal minden egyes készülék száma. Visszahívhatók. Miklóst hívta a felesége a buszállomásról. Most szállt le a kápolnai buszról, fél óra múlva itt a „tőtött káposzta”.

– Hoz egy egész fazékkal! – lelkesedik szobatársam. – Kaphat maga is egy kóstolót – rikkant át az ágyából. Forró nyári reggel van, a szobában lehet már vagy harminc fok. Vízen kívül nem vágyom semmire, ideértve a jó vastag „tőtött káposztát” is.

Vajon Miklós százhusz kilós cukorgondozó „doktornénije” itt valahol a szomszédban mit reggelizik? A felelősségre alapozott egészségügyi biztosításról nem sokat hallani, csak annyit, hogy az extrém sportok művelőinek (sziklamászók, siklóernyősök, vadízi evezősök stb.) többlet egészségbiztosítási díjat kell majd fizetniük. És a többiek? A magukat is, bennünket is mérgező dohányosoknak, akiktől ha kíméletet kérünk, tisztelet a kivételnek, csak méltatlankodásra futja: mit szólnunk bele, annyit szívnak, amennyit akarnak! Vagy az alkoholisták milliós tábora: joguk van inni, szól érvelésük, csakúgy, mint a szabad droghasználat folyton tüntetői, akik az egyéni szabadságjogaikat sérthetetlennek tekintik.

Legyen úgy! Csakhogy az egészségügyi ellátás túlnyomó része ezeknek a szenvedélybetegségeknek a következményeivel foglalkozik. Ha tetszik: az egyének egészségromboló passzióját mégiscsak a közösség fizeti. Emberboldogító karitatív alapon egyetlen cigarettás rá nem beszélhető káros szenvedélye elhagyására. Zsebében, pénztárcáján keresztül kellene éreznie mindenkinek tulajdon egészsége értékét, az egészség megőrzésének értékét. Ha az egyéni szabadságjogok erőszakos harcosainak akarata szerint ki-ki szabadon eldöntheti, miféle kábítószerrel, szesszel, dohánnyal stb. teszi tönkre magát úgy, hogy ki-ki szenvedélye megvásárlásáért még fizetni is hajlandó, akkor betegként fizessen egészségügyi kezeléséért is piaci alapú árat. (És akkor az ajzószerke előteremtéséhez szükséges pénzek bünyözés útján történt megszerzésének mindnyájunkat fenyegető, nyomorító terheiről, ennek következményeiről még egyetlen szót sem szoltunk!)

Mindez kapcsolódjon össze egy általános, a nemzet egészét felölelő egészségügyi szűréssel, felméréssel. Amin persze mindenkinek – büntetés terhe alatt – állampolgári kötelessége megjelenni. Ha Belgiumban büntetést szabhatnak ki a szavazástól távolmaradókra, éppen egészsége megőrzésére ne lehetne a magyar polgárt rászorítani? Személyes érdekeltség nélkül az állami egészségügyi rendszer

is csak egy feneketlen kút. Hajigálhatjuk bele a pénzt, mindig kevés lesz, bármennyivel is emelik a munkavállalók és munkaadók hozzájárulási díjait. Ezen törhetné a fejét a felelős magyar kormány, nem azon, hány biztosító hogyan húzhat majd újabb hasznot egy elnyomorodott ország polgáraiból.

Az egészség megőrzése – aligha mondom újságot – nagyságrendekkel kevesebbe kerül, mint a helyreállítása. Mindez persze nem üzlet sem a gyógyszergyártó cégeknek, sem az egészségügyi rendszer beszállítóinak, szolgáltatóinak. A nap mint nap mindnyájunkat mérgező ilyen-olyan mű-anyagok gyártói sokszor azonosak azokkal, akik a medicinát gyártják a mű-anyagok előidézte bajok orvoslására.

Egyszerű példája ennek a legolcsóbb népelelmezési cikk, a kenyér. A mindennapiról csak egy-egy élelmiszerbotrány kapcsán hall pár órára a közvélemény. Ilyenkor kirónak néhány millió bírságot (amit rendszerint nincs kin behajtani, de erről már nem szólnak a hírek), megszólal egy főszakember, aztán a következő botrányig csönd.

A harmadik évezredre a magyar nemzet oda jutott, hogy az emberek túlnyomó része nap mint nap már egészséges kenyeret sem tehet asztalára. Egy átlagos kenyérben legalább féltucatnyi ízfokozó, állományjavító, savanyúságszabályozó, felsorolni is hosszú volna mi egyéb található. Mindez azért, hogy a kenyértészta gyorsabban keljen, rövidebb idő alatt, kevesebb energia felhasználásával lehessen megsütni. Csakhogy a pékségek által megszerzett extra haszon a töredéke annak a kárnak, amit a naponta pótszeres kenyerekkel etetett ország elszenved. Egyetlen tollvonással véget lehetne vetni az egésznek. A kenyéren fel kell tüntetni, miből készül. Aki lisztből, vízből, sóból, élesztőből gyártja, azt alacsonyabb fogyasztási adó terhelje, mint a vegyszereset! Hallani vélem a pékek érvelését is: drága kenyér lesz, nem fogják tudni megvenni az emberek. Lehet. Akkor a fizetéseket kell úgy megállapítani, hogy az egész nap tisztességesen dolgozó embernek tisztességes mindennapi jusson az asztalára. Lehetetlen? Miért volna lehetetlen? A szomszédos Ausztria legkisebb falujának lakói is kitűnő minőségű kenyérhez juthatnak a falu pékségében. Igaz, ott nem volt ötven évig kommunizmus, nem marasztalták a megszállókat, s nem azokra bízta az ország bajainak megoldását, akik ezeket a bajokat előidézték.

Nyílik az ajtó, rúdra szerelt csöpögő felmosóronggyal takarítónő érkezik. Vödre nincs is, odakinn telitunkolta a koszos rongyot koszos vízzel, idebenn meg saroktól sarokig akkurátusan szétkeni az egészet, s távozik.

Alig múlt nyolc óra, minden ablak nyitva, hamar fölszárad a zöld gumipadló, szag szinte semmi sem marad a művelet után.

Vizit előtt még végigfut egy nővér, berajzolja testhőmérsékletünket az ágy lábánál függő kórlapra. A lázmérés itt már valószínűleg műholdról történik, mert számomra érzékelhető mérés nélkül is tudja a hőmérsékletem, noha lázmérőt fényképen sem láttam még mióta idebenn vagyok.

– Széklet volt? – kérdi, kezében a felhajtott kórlappal.

– Volt – bököm ki, semmi kedvem a vécében uralkodó állapotok leírásához. Nem venném lelkemre, ha tőlem kéne megtudnia munkahelyének nem is rejtett

titkait. Aki a folyosón elmegy a mindig nyitva ajtajú fürdő és vécé előtt, be sem kell mennie, mégis értesülhet a benn uralkodó állapotokról. Végül is volt széklet, sőt van is, abban bízom, előbb utóbb valaki megtalálja, s ha már a vízöblítés nem működik, belezúdí a porcelánba egy veder vizet.

– Szóval volt – ismétél. – Helyes, akkor magának is berajzolunk ide egy szép barna macit.

Magamban reménykedem, az értesítőt anyukámmal csak nem kell aláíratni.

A nagyvizit egy perc alatt áthalad rajtunk. Különösebb romlás, különösebb javulás egy nap alatt sem szobatársam, sem az én állapotomban nem következett be. Miklóshoz beért a töött káposzta, amit most nagy kedvvel falatozik saját kanálával. Hol másutt, mint az ablakpárkányon, ezúttal egy levesestányérból. Feleségével együtt hiába kínál, étvágyam ott maradt az eperfa alatt. Zsibbadt, feszülő kék-zöld tagjaim minduntalan vizet kívánnak, hanyatt döntve, két ivás közt álom és ébrenlét között kószálok a negyvenfokos szobában.

Enyhülést az este hoz. Az éjszakás nővér kiosztja a következő tizenkét órára járó fájdalomcsillapítót. A tegnapi, kapszulas elfogyott, helyette két fehér tablettát tesz a nachtkaszlira.

– Egyszerre is beveheti mind a kettőt, vagy a másikat majd éjfél után! Jó éjszakát – s szalad máris a következő szobába.

Miklós fújja a kását a félhomályban, odakinn a folyosón is rég elzárták már a tévét, éjfél elmúlt, mégsem tudok aludni, folyosói sétára indulok.

A nővérszobát a folyosótól elrekesztő pult mögött két nővér mered egy számítógépre. – Nyerésben? – súgom oda a pultra támaszkodva.

– Mi történt? – kérdik odafordulva.

– Mit játszának?

Anyja nézhet így bolond borjára, ahogy bosszúsan rám lesnek. Kiderül, pár hete számítógépet kapott a kórház minden osztálya, minden nap jelenteniük kell, ki nek hány szem gyógyszert adtak. Éppen az én nevemnél járnak. A gép minduntalan visszadobja az összesítésből a két szem altatómat. Tegnap csak egyet kaptam, és most sehogy sem fér a gép „fejébe”, miként növekedhetett duplájára a gyógyszeradagom, mikor arról senki sem rendelkezett.

– Idelökték ezt a gépet a programmal együtt, de senki se mutatta meg, hogy kell használni – fakad ki az egyik nővér. – Lassan több időt töltünk éjszaka a gép mellett, mint nap közben a betegekkel.

A két középkorú éjszakás nővér láthatóan korábban sohasem használt számítógépet. A legegyszerűbb műveletek – mint az egér jobb vagy bal gombjának megkülönböztetése, kijelölés, törlés, helyreállítás – elvégzése is szemmel láthatóan ismeretlenek számukra, éppen úgy, mint a géphez tartozó billentyűzeten a betűk holléte.

Mikor sikerült az utolsó tablettát is a helyére könyvelniük, nem tudom.

Az élet sietett segítségükre. Másnap reggel a Miklósnak járó gyógyszer elfogyott, hát aznap este annak az injekciónak a könyvelésével a nővéreknek legalább nem kellett bíbelődniük.

Aztán eljött a várva várt hétfő reggel is. A nyolc óra már a röntgenben talál. Mitől lesznek jobban láthatók törött csontjaim a most készíthető felvételeken, mint a péntekieken, faggatom a röntgenest, de ő mossa kezeit. Az ő feladata anynyi, hogy – utasítás szerint – készítsen képeket a bal vállamról, hát készíti őket egy leírhatatlan állapotú helyiségben, amely egyszerre lomtár, tisztítószerraktár, szeméttároló meg röntgenfilmtároló. Ja, és melleleg röntgeneznek is benne. Magát a gépet még Mária Terézia ajándékozhatta az egri orvosi akadémia alapítására, de ez a masina már akkor is lestrapált állapotban lehetett. Az új gépet, úgy becsülöm, valószínűleg még maga Noé üzemelte be a bárkába kerülendő állatok csontozatának felmérésére.

Legalább fél tucat filmet megint rám pazarol az egészségügy. Fertályóra múltán kiderül, hiába. Vissza kell mennem a kórteremből a röntgenbe, ahol a kisasszony szabadkozik. – Nekem azt mondták, a vállát röntgenezzem, de most szölk, hogy a lapockájáról kell felvételeket készítenem.

Amerikai professzorom, Mr. Dahlberg jut eszembe a Canisius College-ből, aki egyik szervezeti magatartás előadását a rideg szervezeti viselkedés veszélyeinek szentelte. Ez az a lélek nélküli, csak a parancsra és a hierarchiára épülő munkahelyi rendszer, amely egyformán embertelen minden érintett számára. Professzor Dahlberg elbeszélte, hogy a beteg fájós jobb füllel orvoshoz ment. A doktor alaposan megvizsgálta, majd fölírta a gyógyszert, s melléje a vény tetejére utasításnak „R.ear drops”, azaz jobb fülbe cseppek, egyszersmind a vényt asszisztense markába nyomva felszólította, hogy a beteget csak az első kezelés után engedje haza.

Két hét múlva a beteg visszatért, s panaszai súlyosbodásáról számolt be orvosának. – Használta rendesen azt a gyógyszert? – kérdezte méltatlankodva a doktor.

– Természetesen – szabadkozott a beteg. – Az asszony éppen úgy csöppent minden este a fenekembe, ahogyan azt a nővérke itt mutatta neki.

– Megbolondultak? – hördült fel a doktor.

A páciens hebegve húzza elő bukszájából a gyűrött vényt, amelyen az ott álló szavakat „R.ear drops” (Jobb fülbe cseppek) a nővérke az R (Right, azaz jobb oldali) és az ear közé rakott pont figyelmen kívül hagymásával Rear drops-nak, azaz fenékcseppeknek olvasott. És bár jól tudta, hogy a páciensnek a füle fáj, sem benne, sem a betegben és feleségében a legszemernyibb kétség sem merült fel az orvosi utasítással szemben. Hiába, a sámán szava itt is, ott is szent.

Készül hát újabb felvétel, totál is, meg premier plán is, a törött lapockámról, a biztonság kedvéért szegény röntgenes még az ép jobb oldalit is lefényképezi. Csak szegény egészségügy viselkedhet ennyire gazdagon. Négy nap alatt húsz-húszonöt röntgenképet biztosan barkácsoltak már rólam. Akármennyibe is került, kiodobott pénz, ha egyszer hasznavehetetlen. Nem látnak rajtuk semmit az orvosok. Jó helyen nyugszanak-e a törött csontok, vagy sem, erről balesetem óta senki sem tud állást foglalni, márpedig ezen múlna, meg kell-e műteni a következő napokban törött csontom, vagy sem.

Így dőzsöl a szegény egészségügy! Egy röntgenkép ára 300–500 forint körül van. Egy CT 10–20 ezer forint. Húsz használhatatlan röntgenfelvétel többbe kerül,

mint egyetlen használható CT. A spórolás szándékával tízezer helyett húszezret kénytelenek elkölteni. Tíz betegnél százezer forint ki az ablakon. Száz betegnél oda az egymillió, ezer betegnél tízmillió... Könnyű eljutni a nehezen behajtott, könnyen kidobott milliárdokig.

A jelenlegi egy egészségbiztosító helyett esztendőre már nyolc lesz. A két kormányon levő párt azon egyezkedik, egyik adja a nyolc biztosítóelnököt, a másik a tizenhat alelnököt. Most egy elnök van. Helyette majd huszonnégy iroda, titkárság, szolgálati gépkocsik, telefonok, csak győzzük fizetni.

Nagyon is érthető a „reformok” körüli nagy titokzatosság. Jobb, ha a magyar ember nem tudja, hány CT-ről, kezelésről, hány fájdalomcsillapítóról, hány infúzióról, hány kanülről kell majd a betegeknek lemondaniuk, hány ezer orvos marad gyógyító lehetőség híján, hány ezer, tízezer ember válik még nyomorultabbá, még kiszolgáltatottabbá, hogy káderek tucatjai újabb zsíros állásokhoz jussanak.

A „reform” nevű rémálmom elmúltával nemcsak össze lehet, össze is kell számolni, az ámokfutás felelőseit fillérre elszámoltatni.

A mi osztályunkon a fájdalomcsillapító már tegnap elfogyott – porcukorra emlékeztető ízű placebo tablettámban van-e bármi hatóanyag, arról ugyanúgy fogalmam sincs, mint arról, miért nem jutott sem orvosnak, sem nővérnek eszébe, amit a párom két nap után javasolt: hideg vizes borogatást a puffadt vállamra, hátamra. A hideg vizes borogatásnak valószínűleg nincsen költséghelye, nem lehet beárzni, tehát nem is fizet érte semmit a kórháznak az egészségbiztosító.

De tört testem erről mit sem sejt. Láss csodát, a félóránként cserélt hideg vizes borogatás használt a legtöbbet. Igaz, hogy kék-zöld mindenem, de zúzott izmaid feszülése enyhült. Mivel kezelést, gyógyszert nem kapok, négy nap után a rejtett belső sérülésnek is egyre csekélyebb az esélye, hát úgy döntök, a hétfő estét már a saját ágyamban fogom tölteni. – Saját felelősségére – int az osztályvezető főorvos, ami pedig az esetleges műtét lehetőségét illeti, ahhoz, hogy tisztán láthassanak, egy CT vizsgálatot javasol. Az majd világosan, akár térbeli felvételek készítésével megmutatja törött csontjaim állapotát.

Két napi várakozás után a CT is elkészült. Három orvos is végignézte a több tucat, kitűnő minőségű felvételt, s véleményük ezúttal határozott. Műtetre semmi szükség. Türelem, aztán gyógytorna, egy hét múlva kontroll.

Távozás előtt fölöslegesnek tartom a kérdezősködést, ugyan mi szükség volt a rengeteg hasznavethetetlen röntgenre, miért nem futotta az elmúlt három évtizedben rólam egészségbiztosítás címén leszedett „hatszáz dollárokból” már az első napon – miután a mentőből betoltak a kórházi betegfelvételre – egy minden kétséget eloszlató, a szükséges gyógykezelésnek határozott irányt mutató CT felvételre.

A zárójelentésre a nyitott orvosi szoba előtt minden nap azóta is ott ácsorognak a szabadulók, akikkel az ajtóra ragasztott felirat tudatja, mivel a kórház számítógépes nyilvántartásra állt át, ezért az ügyintézés lassabbá vált, kéri türelmünket.

Azon, hogy a CT-vizsgálatra – ahová programozva, azaz percre meghatározott időre hívnak minden páciens – fél napot kell ácsorogni, már meg sem lepődöm. A pult oldalán ugyanaz a felirat díszelg – „A kórház számítógépes nyilvántartásra

tért át... türelem...”–, a számítógéppel most barátkozó ügyintézőnek hiába érvelek, hogy két ajtóval arrébb meg két emelettel föltebb ugyanebben az épületben már többször fölvettem minden adatom, könnyebb lenne mindnyájunknak, ha azt használná. Minden érvem hiába. Nincs kegyelem, itt is bedöfködik a klaviatúrába anyám nevét meg a többit. Ami kell, ahogy kell, érezze a beteg, törődnek velem.

Egy hét múlva, a kontrollvizsgálatra visszatérve a főorvos újból elküld az általam már oly jól ismert röntgenbe, ahol újabb – mint utólag kiderült – a korábbiakhoz hasonlóan értékelhetetlen felvételeket készítenek lapockámról.

A főorvos ideges. Telefonál. Órák óta nem tud belépni a számítógépes rendszerbe, dolgoznia kéne, odakinn egyre több a beteg, mindenki ingerült, fáradt. Végül, mikor végleg lefagy az egész számítógépes rendszer, a beálló szünetben kölcsönösen biztosítjuk egymást abbéli reményünkről, hogy szétört csontjaim az egy héttel korábbi CT felvételen látottakhoz képest változatlan helyzetben állnak. Biztosítjuk egymást együttműködő készségünkről is, nagyrabecsülésünkről is. Türelem, gyógytorna, hangzik a főorvos tanácsa – hol, kivel, mikor, mit, mennyit ezek valószínűleg olyan magától értetődő lényegtelen kérdések, hogy megválaszolásuk el is marad – és kontroll három hét múlva.

Kifelé jövet párom szeme akad meg a kórház bejárati ajtajára kifeszített hirdetésen. Szállodai színvonalú, légkondicionált apartmanos elhelyezést kínál a beteg és hozzátartozója számára a kórházi kezelés idejére. Hogy a gyógykezelést a szálloda saját személyzete, saját rendelőkben, műtőkben, saját, korszerű felszereléssel végzi-e, vagy a kórház orvosai, a kórház felszerelésével, erről a plakát ugyanúgy nem közöl semmit, mint a szolgáltatás áráiról.

Ám segítő szándékukban szemernyit sem kételkedhetünk. A hirdetés alján négy név, címmel, beosztással, mindegyikük külön telefonszámon várja hívásainkat.

Alatta kövér betűkkel kiemelve: készséggel állnak rendelkezésünkre. ☒